

Dosarul nr. 2r-48/23

2-20126867-01-2r-24012023

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Suvac)

Instanța de recurs, Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Anton, R. Pulbere, I. Secrieru)

Instanța de revizuire, Curtea de Apel Chișinău (jud.: O. Cojocaru, R. Pulbere, I. Secrieru)

D E C I Z I E

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Artina Furdui,
în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5, mun. Chișinău, în procedura de faliment, împotriva Artinei Furdui, lui Ruslan Furdui, Furdui Andrian și Furdui Iulian cu privire la încasarea în mod solidar a datoriilor de plată pentru serviciile locativ-comunale, împotriva încheierii din 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Artina Furdui împotriva deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La data de 13 octombrie 2020, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 din Chișinău, în procedură de faliment, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Artinei Furdui, lui Ruslan Furdui, lui Andrian Furdui și Iulian Furdui cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei pentru serviciile locativ-comunale.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral acțiunea și a fost încasat în mod solidar de la pârâții, Artina Furdui, Ruslan Furdui, Andrian Furdui și Iulian Furdui în beneficiul ÎMGFL nr.5 din Chișinău, datoria pentru serviciile locativ-comunale formată până la data de 31 iulie 2020, în mărime totală de 34 878,44 lei. A fost încasat în mod solidar de la pârâții, Artina Furdui, Ruslan Furdui, Andrian Furdui și Iulian Furdui, la bugetul de stat, cheltuielile de judecată sub formă de taxa de stat în mărime de 1 046,35 lei.

La 25 martie 2021, Artina Furdui a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin decizia din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Artina Furdui și a fost menținută hotărârea din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 22 noiembrie 2022, Artina Furdui a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acesteia și casarea deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Ca temei de revizuire, cu referire la prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Artina Furdui a indicat că i-au devenit cunoscute circumstanțe esențiale ale cauzei, care nu i-au fost cunoscute în timpul judecării anterioare a cauzei și anume, examinarea cauzei în lipsa revizuintei.

A menționat că, judecând cauza în fond și în apel în procedură scrisă și în lipsa părților, care nu a fost nu s-a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

A precizat că, Furdui Artina, Ruslan Furdui, Andrian Furdui și Iulian Furdui sunt chiriașii apartamentului 215 din bd. Dacia nr. 50, mun. Chișinău, fapt indicat în acțiune și în hotărârea primei instanțe, însă conform Extrasului din fișa locuinței nr. 323495 și facturilor emise de ÎMGFL, calcularea și perceperea plății pentru serviciile locativ comunale și necomunale se efectua pentru 5 persoane, inclusiv pentru Călin Furdui - chiriașul principal, care e decedat din 19 septembrie 2018.

A remarcat că a depus mai multe cereri în adresa ÎMGFL și entităților responsabile pentru a efectua calculul și a percepe plățile pentru serviciile comunale doar din contul persoanelor în viață, până în prezent este nevoită să achite și pentru soțul decedat din 2018 (facturile emise de ÎMGFL fiind emise pe numele defunctului) și instanțele de judecată au încasat solidar suma datoriei și din persoana decedată.

Prin încheierea din 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Artina Furdui împotriva deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 12 ianuarie 2023, Artina Furdui a declarat recurs împotriva încheierii din 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii contestate.

La 20 februarie 2023, Artina Furdui a depus cerere de recurs suplimentară în care a menționat că nu recunoaște datoriile, intimatul nu a indicat perioada când au fost formate datoriile, nu a prezentat un calcul de descifrare a sumelor solicitate. Consideră că i s-a încălcat dreptul de apărare.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la data de 21 decembrie 2022, la adresa poștală a recurentei Artina Furdui, dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsesc (f.d. 182).

Astfel, recursul declarat la 12 ianuarie 2023, este în termen.

La 24 ianuarie 2023, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de Artina Furdui, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 195), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțată de o instanță de judecată națională.

Potrivit art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul când se invocă temeiul de revizuire – au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a

afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

Circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele indicate în cererea de recurs și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii de revizuire depusă de Artina Furdui ca fiind inadmisibilă, or, alegațiile invocate de către ultima ca temei de revizuire, în esență nu constituie drept circumstanță esențială care ar putea influența și ar permite redeschiderea procesului după devenirea irevocabilă a deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 20 decembrie 2022, că circumstanțele invocate de Artina Furdui ca temei de revizuire a deciziei din 04 noiembrie 2021, nu se încadrează în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de redeschidere a procesului.

De fapt, argumentele invocate de Artina Furdui în cererea de revizuire, se referă la dezacordul acesteia cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 04 noiembrie 2021.

Se reține că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în speța *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminență principiului

supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluții definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscuțată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Josan vs. Moldova, nr. 37431/02, §25; Brumărescu vs. România, nr. 28342/95, §6; Ryabykh vs. Rusia, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de Artina Furdui, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Artina Furdui.

Se menține încheierea din 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5, mun. Chișinău, în procedura de faliment, împotriva Artinei Furdui, lui Ruslan Furdui, Furdui Andrian și Furdui Iulian cu privire la încasarea în mod solidar a datoriilor de plată pentru serviciile locativ-comunale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic